

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
освітнього компонента

Курсова робота з теорії та технологій соціальної роботи
(назва освітнього компонента)

підготовки	<u>бакалавра</u>
спеціальності	<u>231 Соціальна робота</u>
освітньо-професійної програми	<u>Соціальна робота. Соціальна педагогіка.</u>

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «Курсова робота з теорії та технологій соціальної роботи» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, за освітньо-професійною програмою Соціальна робота. Соціальна педагогіка.

Розробник: *Петрович Валерій Степанович*, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(доц. Чернета С.Ю.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

(доц. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	23 «Соціальна робота», 231 «Соціальна робота», «Соціальна робота. Соціальна педагогіка» Бакалавр	Нормативний
Кількість годин / кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 4 курс
		Семестр 7-ий
		Самостійна робота 56 год.
		Консультації 4 год.
		Форма контролю залік
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача (- ів)

Прізвище, ім'я та по батькові – Петрович Валерій Степанович

Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація

Телефон – 050 605 65 47,

Електронна пошта: petrovichv@ukr.net Petrovich.Valeriy@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсової роботи. Курсові роботи є науковими роботами, що виконуються здобувачами освіти індивідуально під час їхнього навчання в університеті. Вони містять науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, наукові положення, які виносяться автором для публічного захисту й дозволяють визначити міру засвоєння теоретичного матеріалу, вміння аналізувати й застосувати його в різних ситуаціях навчально-професійної та майбутньої професійної діяльності.

Пререквізити: «Історія соціальної роботи», «Інформаційно-комунікаційні технології в соціальній роботі», «Основи наукових досліджень в соціальній сфері», «Теорія та технології соціальної роботи», «Критичне мислення в соціальній сфері», «Курсова робота з соціальної педагогіки».

Постреквізити: Освоєння даного освітнього компонента є необхідним для написання кваліфікаційної роботи.

2. Метою виконання курсової роботи є закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами освіти за період навчання, їх застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Основними завданнями цього освітнього компонента є: з'ясування не лише рівня теоретичної та практичної компетентності здобувачів освіти, але і їхнього вміння працювати з літературою; планування дослідницького процесу, самостійного проведення науково-дослідної роботи; аналізування, систематизування, узагальнення теоретичних й емпіричних даних; підсумовування отриманих результатів; формулювання необхідних висновків; обґрунтовування шляхів й форм їх застосування в практиці професійної діяльності.

3. Освітній компонент спрямований на формування *інтегральної компетентності*

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної і соціально-педагогічної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальних компетентностей:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахових компетентностей:

ФК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних і соціально-педагогічних процесів.

ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних і соціально-педагогічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

ФК 9. Здатність оцінювати соціальні і соціально-педагогічні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

ФК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних і соціально-педагогічних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів професійної діяльності.

ФК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

ФК 19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи і соціальної педагогіки

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи і соціальної педагогіки, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної, соціально-педагогічної проблеми.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення профілактичних, реабілітаційних та інших заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної, соціально-педагогічної допомоги.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків, різних видів насильства та складних життєвих обставин.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 22. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

IV. Організація виконання курсової роботи

Тематика курсових робіт із теорії та технологій соціальної роботи розробляється викладачами кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи. На початку навчального року визначаються викладачі, які мають здійснювати керівництво здобувачами освіти під час написання й оформлення курсових робіт. Керівники знайомлять здобувачів освіти з переліком тем, з яких вони самостійно обирають тему курсової роботи та узгоджують з науковим керівником.

До написання курсової роботи висуваються ряд основних *вимог*. Здобувач освіти повинен:

– продемонструвати не тільки знання з теорії, набуті під час аудиторних занять та самостійної роботи з науково-методичною літературою та Інтернет-ресурсами, а й уміння творчо використовувати ці знання для дослідження реальних проблем у контексті майбутньої професійної діяльності;

– виявити достатню самостійність у розкритті теми. Наукові джерела, які використовуються, слугують лише підґрунтям для здійснення власного дослідження та аргументації напрацювань здобувача освіти;

– дотримуватись логіки дослідження: *визначення сутності досліджуваної проблеми → аналіз проблеми з точки зору наукових напрацювань → дослідження проблеми в соціальній дійсності → власні висновки й рекомендації щодо подолання, розв'язання проблеми.*

V. Структура курсової роботи

Курсова робота повинна містити такі компоненти:

1. Титульний аркуш

2. Зміст.

3. *Вступ.* У ньому обґрунтовується актуальність теми, визначається об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження.

Обґрунтування актуальності проблеми передбачає текстове мотивування відповіді на запитання: «Чому цю соціальну проблему (соціальне явище) важливо вивчати в даний час?». Для з'ясування цього питання можна коротко висвітлити: корисність і доцільність розробки проблеми для успішної діяльності установ соціальної сфери та соціально-виховних інституцій; зміст державних/регіональних документів, у котрих акцентується заявлена проблема; наявність ще недосліджених моментів; поширеність досліджуваного явища (за допомогою статистичних даних), його типовість і важливість для розвитку наук соціального та людинознавчого спрямування тощо.

При визначенні *об'єкту дослідження* необхідно врахувати, що він становить цілісне утворення елементів соціальної реальності чи знань про неї, що зафіксовані в темі у вигляді певних понять і виступають орієнтиром для подальшої конкретизації. Зміст об'єкту дає відповідь на запитання: «Що розглядається в даному дослідженні?». Наприклад: «*Об'єкт дослідження:* діяльність соціального працівника / фахівця із соціальної роботи в умовах громади / центру соціальних служб/центру надання соціальних послуг».

Предмет дослідження тісно пов'язаний із об'єктом дослідження. Він конкретно визначає той бік об'єкту, що безпосередньо досліджуються в курсовій роботі. Предмет ніби відповідає на питання: «Про що в даному об'єкті треба ширше і ґрунтовніше довідатись?». Наприклад: «*Предмет дослідження:* здійснення фахівцем із соціальної роботи територіальної громади діагностичної функції».

Чітке розуміння актуальності проблеми, об'єкту і предмету дослідження допомагає обґрунтовано сформулювати *мету курсової роботи*. Мета є лаконічно вираженим орієнтиром стосовно того, що буде досягнуте в результаті дослідження. Вона, як правило, спрямовує науковий пошук на одержання нових знань про предмет та їх експериментальну апробацію. Наприклад: «*Мета дослідження:* вивчити і проаналізувати напрями реалізації фахівцем із соціальної роботи територіальної громади діагностичної функції та виявити умови її успішного виконання».

Під час формулювання завдань курсової роботи спочатку окреслюються найзагальніші, теоретичні завдання, а потім більш деталізовані, емпіричні, що й дає можливість уявити логіку побудови дослідження. Формулювання завдань варто розпочинати такими дієсловами: виявити, з'ясувати, проаналізувати, описати, визначити, встановити, здійснити, сформулювати, висвітлити, показати тощо. Наприклад:

Завдання дослідження:

- 1) вивчити особливості діагностики як основної складової соціальної технології;
- 2) вивчити й узагальнити досвід здійснення діагностичної функції фахівцем із соціальної роботи Рожищенської міської територіальної громади;
- 3) розробити пропозиції щодо підвищення ефективності здійснення діагностичної діяльності фахівцями із соціальної роботи.

Методика дослідження, використана в курсовій роботі, подається через перелік використаних *методів дослідження* і має бути адекватною обраному предмету, меті та завданням наукового пошуку.

Обсяг вступу становить 2-3 сторінки.

4. Основна частина курсової роботи.

Вона складається із розділів. Кожен з яких має підрозділи (параграфи).

Перший розділ носить теоретичний характер і демонструє обізнаність здобувача освіти з літературними джерелами з досліджуваної проблеми, вміння аналізувати і систематизувати матеріал, оцінити зроблене іншими дослідниками і висловити своє ставлення до тієї чи іншої точки зору. У цьому розділі розглядаються основні методики, методи й інструментарій дослідження, які вчені пропонують для вивчення обраної проблеми.

Другий (третій) розділ носить експериментальний характер. Автор описує як і де відбувалось емпіричне дослідження, аналізує й узагальнює результати проведеного дослідження.

5. Висновки. Вони висвітлюють найважливіші наукові та практичні результати, отримані в ході курсового дослідження, відповідно до сформульованих завдань. Обсяг висновків становить 2-3 сторінки.

6. Список використаної літератури. В алфавітному порядку подаються використані літературні джерела (20-25 найменувань), відповідно до бібліографічних вимог (ДСТУ: 2015).

7. Додатки. Для повноти сприйняття досліджуваної проблеми створюються додатки, які можуть містити: ілюстративні матеріали до основної частини курсової роботи (переважно експериментального розділу), великі за обсягом таблиці, схеми, плани, протоколи і довідки діяльності закладів освіти /соціальних служб/ центрів надання соціальних послуг тощо.

Загалом обсяг курсової роботи повинен становити 25-30 сторінок безурахування додатків.

VI. Послідовність та технологія написання курсової роботи

Праця над курсовою роботою є тривалою і *алгоритм* її виконання складається з наступних дій здобувача освіти:

1. Ознайомлення із пропонованою тематикою курсових робіт.
2. Вибір теми.
3. Ознайомлення із методичними вказівками щодо написання курсової роботи.
4. Складання бібліографічного списку наявних у бібліотеці та Інтернет-порталах літературних джерел із обраної теми.
5. Проведення первинного опрацювання літературних та Інтернет-джерел і відбір тих із них, які найбільше відповідають проблемі.
6. Повторне опрацювання відібраних літературних та Інтернет-джерел з фіксацією необхідної інформації.
7. Вибір соціологічних, психолого-педагогічних методів дослідження і розробка, за порадами керівника, програми і методики наукового пошуку.

8. Складання плану курсової роботи.
9. Розробка наукового апарату вступу (об'єкт, предмет, мета, завдання дослідження) – як орієнтиру пошукової роботи.
10. Виклад у теоретичній частині курсової роботи літературного огляду та аналізу наукових досліджень проблеми.
11. Проведення емпіричного дослідження за розробленою методикою.
12. Аналіз результатів емпіричного дослідження і висвітлення їх в дослідній частині курсової роботи.
13. Написання висновків роботи відповідно до поставлених завдань.
14. Здійснення літературно-графічного оформлення курсової роботи в цілому.
15. Представлення роботи керівникові на перевірку та рецензування.
16. Підготовка виступу, який виголошується під час захисту курсової роботи.

VII. Вимоги до оформлення курсової роботи

Вимоги до остаточного оформлення курсової роботи поділяються на такі різновиди:

Наукового викладу. Мова і стиль курсової роботи повинні носити науковий характер. Для наукового викладу тексту притаманні смислова завершеність, цілісність і зв'язність. Найважливішими засобами вираження наукового мислення автора є спеціальні функціонально-синтаксичні засоби зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки («спочатку, насамперед, потім, по-перше тощо»), заперечення («проте, тимчасом, але, у той час як»), причинно-наслідкові відношення («таким чином, тому, внаслідок цього, крім того, до того ж»), перехід від однієї думки до іншої («раніше ніж перейти до..., звернімося до..., розглянемо, зупинимось на...»), результат, висновок («отже, значить, як висновок, підсумовуючи, слід сказати...»).

Чіткості посилань. У процесі викладу інформаційного матеріалу курсової роботи (особливо її першого розділу) автор використовує посилання. Найчастіше використовується цитування, тобто підтвердження власних аргументів із допомогою авторитетних вчених, дослідників. Цитований текст береться в лапки і обов'язково супроводжується посиланням на джерело. Тобто після використаної цитати необхідно в квадратних дужках зазначити номер праці (відповідно бібліографічному списку) та через кому сторінку, з якої вона запозичена. *Наприклад:* [32, с. 25]. При використанні у тексті ідей декількох вчених у довільному викладі автора роботи, посилання на джерела робляться згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, *наприклад:* «... у працях зарубіжних психологів...[1-7, 15, 67]...».

Запису бібліографічних джерел. Оформлення записів у списку використаної літератури здійснюється способами поданими в таблиці 2.

Таблиця 2

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги і монографії з одним автором	Слозанська Г.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монографія. Тернопіль : Осадца Ю. В. 2018. 381 с. Теслюк В. М. Технології соціально-педагогічної діяльності : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 360 с. Іванова І.Б. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг): навч. посіб. К.: Університет «Україна», 2018. 302 с.
Декілька авторів	Фурман А.В., Підгурська М.В. Історія соціальної роботи : навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 174 с. Лукашевич М. П. Семигіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика : підручник : 2-е вид. К.: Каравела, 2015. 368 с.
Колективні,	Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики [Текст] : монографія / За редакцією В. Петровича, С. Чернети.

редаговані та офіційні видання	Луцьк : ФОП Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 340 с. Технології соціальної роботи за місцем проживання : навч. посібник / укладачі Іващенко К. В., Коцур І. В. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2015. 101 с.
Багатотомні видання та статті багатотомних видань	Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрович. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб.: У 2-х част. Ч. II. Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї та дитини / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, В. С. Петрович, Т.П. Цюман та ін. За заг. ред.: Т. М. Журавель, З. П. Кияниця. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 348 с.
Статті у наукових збірниках та тези доповідей, матеріали науково-практичних конференцій	Семигіна Т., Лиховид Д. Значення он-лайн опитування для формування соціального капіталу територіальної громади <i>Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії</i> : матеріали XXXII міжнар. наук.-практ. інтернет- конф. (29-30 листопада, 2016). Переяслав-Хмельницький, 2016. С.105-106. Петрович В.С. Нові підходи у профілактиці ВІЛ/СНІДУ та інших соціально небезпечних захворювань у громаді. <i>Проблеми та перспективи розвитку територіальних громад в соціальній сфері</i> : матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 24 вересня 2021 р.). Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2021. С. 68-73.
Статті з періодичних видань	Лях Т., Петрович В., Лехолетова М. Соціально-педагогічна робота з батьками щодо підтримування ними дітей у період війни. <i>Ввічливість. Humanitas</i> , 2022. № 2. С. 24–30.
Законодавчі та нормативні документи	Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12 січ. 2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 20. С. 136–141. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19
Методичні матеріали	Просвітницький тренінг «Я – майбутня мама» для дівчат старшого шкільного віку / Автор-упоряд.: О.В. Тіунова. Тернопіль, ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2018. 90 с.
Дисертації, автореферати дисертацій	Скочко, М. О. Організаційно-змістові засади надання соціальних послуг у сільській місцевості : дис. ... д-ра філософії : 231. Умань, 2021. 223 с. Братусь І. В. Соціально-педагогічна робота з юними матерями у США та Великій Британії : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Луганськ : Луганський національний педагогічний університет ім. Т. Шевченка, 2007. 20 с.
Переклад з іншої мови	Гарфорд, Тім. Речі, що змінили світ. Історія економіки в 50 винаходах : пер. з англ. Київ, 2018. 352 с.
Інтернет-ресурси	Кейс-менеджмент внутрішньопереміщених осіб : методичні рекомендації. URL: http://conferences.neasmo.org.ua/uk/art/3470 Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : посібник з проведення тренінгу / Н. Гусак, В. Чернобровкіна та ін. ; за заг. ред. Н. Гусак. Київ : НаУКМА, 2017. 174 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11902
Сторінки веб-сайтів	Чайка А. С. Інклюзивна освіта – шлях до повноцінної соціалізації учнів з особливими освітніми потребами. <i>Всеосвіта</i>

: веб-сайт. URL: <https://vseosvita.ua/library/inkluzivna-osvita-slah-do-povnocinnoi-socializacii-ucniv-z-oo-1906.html>

Використання наочно-графічних способів висвітлення матеріалу. У курсових роботах мають місце такі засоби:

Схема – це зображення, котре передає за допомогою умовних позначень основну ідею соціального явища або процесу і показує взаємозв'язок їх головних елементів. Схема підписується внизу. *Наприклад:* Рис. 1.2. Основні напрями здійснення діагностичної функції соціальним працівником територіальної громади.

Діаграма (графік) – один із способів графічного зображення залежності між величинами. У діаграмах наочно відбивають і аналізують масові дані досліджень. Діаграма підписується внизу. *Наприклад:* Рис. 2.3. Порівняння результатів діагностування наявності звичок тютюнопаління у 2020 і 2021 роках.

Цифровий матеріал, коли його багато або є необхідність у зіставленні певних показників, як правило, оформлюють у таблиці. Таблиця являє собою такий спосіб подання інформації, при якому цифровий або текстовий матеріал групується в рядки і графи, відокремлені одна від іншої вертикальними та горизонтальними лініями. Таблиці передують назва. *Наприклад:* Таблиця 2.2. Перелік та характеристика основних методів діагностики, які використовуються в практичній діяльності соціального працівника територіальної громади. Таблиця підписується зверху.

Фотографія – найбільш переконливий і достовірний засіб наочної передачі дійсності та соціально-педагогічного явища зі всіма його особливостями. Фотографії з підписами подаються в додатках.

Оформлення додатків. Додатки оформляють як продовження курсової роботи і кожен із них починають з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком друкується слово «Додаток ...» і номер, що позначає послідовність посилань на додаток в тексті (наприклад, додаток А). Кожен додаток має заголовок.

Технічне оформлення курсової роботи. Роботу друкують на білих стандартних аркушах формату А4 (210 x 297 мм) в текстовому редакторі Microsoft Word з дотриманням таких вимог: шрифт Times New Roman, розмір 14 кеглів, інтервал 1,5; поля: зліва – 30 мм, справа – 15 мм, зверху і знизу – 20 мм.

VIII. Рецензування, захист, оцінювання і зберігання курсової роботи

Після завершення написання курсової роботи, здобувач освіти подає її керівникові на перевірку. Після перевірки і рецензування курсової роботи викладач допускає здобувача освіти до захисту. Процедура захисту здійснюється в терміни, визначені деканатом. Під час захисту здобувач освіти робить коротке повідомлення про проведене наукове дослідження (4-5 хвилин), відповідає на поставлені членами комісії та присутніми запитання, знайомиться із відгуком і зауваженнями керівника. Комісія оцінює курсову роботу за такими параметрами і критеріями, які наведені в таблиці 3:

Таблиця 3

Таблиця відповідності результатів захисту курсової роботи за різними шкалами та критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності

90-100	A	відмінне виконання	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена згідно вимог, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника. Під час захисту здобувач освіти показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.	Високий (творчий)
82-89	B	вище середнього рівня	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена згідно вимог, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника. Під час захисту здобувач освіти показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання. У мові роботи є лише незначні погрішності.	Вище середнього (конструктивно-варіативний)
75-81	C	загалом хороша робота	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника, є незначні зауваження. Під час захисту роботи здобувач освіти показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, відповідає на поставлені запитання. У структурі, мові і стилі роботи є погрішності.	Середній (репродуктивний)
67-74	D	непогано	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, в основному оформлена згідно вимог, але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота має зауваження керівника щодо змісту та методики. Наочна інформація не завжди коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації. Під час захисту здобувач освіти виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не завжди дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	

60-66	E	виконання відповідає мінімальним критеріям	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка частково носить дослідницький характер, в основному оформлена згідно вимог, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота має значні зауваження керівника щодо змісту та методики. Наочна інформація не коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції та рекомендації. Під час захисту здобувач освіти виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	
1-59	FX	необхідне доопрацювання і перезахист	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які ставляться до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер. У відгуку наукового керівника є критичні зауваження. Під час захисту курсової роботи здобувач освіти у відповідях допускає суттєві помилки або не може відповісти на жодне поставлене запитання за її темою, не знає теорії.	Низький (рецептивно-продуктивний)

У випадку, коли курсова робота оцінена на «незадовільно», здобувачу освіти надається право у тижневий термін доопрацювати її і знову представити комісії. Курсові роботи (разом з рецензіями на них) зберігаються на кафедрі протягом двох років. Потім вони списуються у встановленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки для інтерпретації розрахованого значення індексу унікальності тексту для курсової роботи слід керуватись таким критеріями:

75% і вище	високий рівень унікальності (робота допускається до захисту)
55-74%	середній рівень унікальності (робота потребує уваги з боку наукового керівника; може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку)
40-54%	низький рівень унікальності (робота потребує особливої уваги з боку наукового керівника; очевидно, є потреба у доопрацюванні та повторній перевірці);
39% і нижче	недопустимо низький рівень унікальності (робота повинна бути відхилена і може бути прийнята до повторного розгляду лише за умов докорінної переробки)

Не допускаються, як правило, до захисту курсові роботи з недопустимо низьким індексом

унікальності. Роботи студентів з низьким індексом унікальності, як правило, не можуть бути оцінені вище “С”

При оцінюванні курсової роботи комісія враховує якість наукового дослідження, дотримання вимог до оформлення роботи, індекс унікальності тексту, а також вміння здобувача освіти захистити сформульовані положення, висновки і пропозиції.

ІХ. Перелік проблем дослідження із теорії та технологій соціальної роботи (тематика курсових робіт може деталізуватися, видозмінюватися за погодженням із науковим керівником, гарантом освітньої програми та завідувачем кафедри)

1. Сучасне бачення провідних компонентів соціальної роботи (з урахуванням глобальних стандартів і пріоритетів, визначених міжнародними фаховими асоціаціями).
2. Фундатори професійної соціальної роботи в громаді.
3. Дотримання глобальних принципів соціальної роботи в умовах воєнних дій.
4. Орієнтація на глобальні принципи соціальної роботи в роботі з біженцями та вимушено переміщеними особами.
5. Моделі прийняття професійних рішень (деталізація соціальної ситуації і категорії клієнтів за вибором здобувача освіти).
6. Етичні дилеми у соціальній роботі (деталізація соціальної ситуації і категорії клієнтів за вибором здобувача освіти).
7. Сучасні перспективи соціальної роботи та їх вплив на вирішення ключових соціальних проблем в Україні.
8. Реалізація підходу, орієнтованого на сильні сторони клієнтів (вибір соціальної установи та категорії клієнтів за вибором здобувача освіти).
9. Ключові підходи соціальної роботи щодо забезпечення належних умов життя внутрішньо переміщених осіб в умовах військового часу.
10. Цілі та інтервенції соціальної роботи, спрямовані на підвищення якості життя індивідів, груп, громад, суспільства в цілому (за вибором здобувача освіти).
11. Резилієнс (стресостійкість) у соціальній роботі (в умовах воєнного часу).
12. Наснаження (емпаурмент) в соціальній роботі.
13. Зміст (*особливості*) соціальної роботи з ... (категорія осіб – на вибір здобувача освіти).
14. Зміст рекламно-інформаційної (*вид, напрям соціальної роботи* – на вибір здобувача освіти) роботи соціального працівника.
15. Роль неурядових (громадських, релігійних) організацій у соціальному вихованні дітей (вікова група за вибором здобувача освіти).
16. Соціальний супровід ... (категорія осіб – на вибір здобувача освіти).
17. Соціальна реабілітація ... (категорія осіб – на вибір здобувача освіти).
18. Формування соціальної активності ... (категорія осіб – на вибір здобувача освіти) в умовах територіальної громади.
19. Технології соціальної роботи з ... (категорія осіб – на вибір здобувача освіти) в умовах ТГ.
20. Технологія представництва інтересів отримувачів соціально-педагогічних послуг – ... (категорія осіб – на вибір здобувача освіти) в умовах ТГ.
21. Технологія соціальної медіації у діяльності соціального працівника в ... (установа, організація – на вибір здобувача освіти).
22. Перспективи розвитку (шляхи удосконалення) соціальної роботи з ... (категорія осіб – на вибір здобувача освіти) у ... (заклад, установа, організація – на вибір здобувача освіти).
23. Організація діяльності шелтерів (місць постійного проживання) для внутрішньо переміщених осіб.
24. Особливості здійснення соціальної підтримки родин із дітьми, чії родичі перебувають в зоні бойових дій, в умовах територіальної громади
25. Соціальна робота з батьками, що виховують дітей з інвалідністю в умовах сімейного мікросоціуму.

26. Соціально-педагогічна робота з батьками щодо підтримування ними дітей у період війни.
27. Соціальна робота з вразливими категоріями населення(категорія осіб – на вибір здобувача освіти) в умовах територіальної громади
28. Профілактика суїцидальної поведінки серед підлітків, які навчаються у закладах професійно-технічної освіти (фахових технічних коледжах)
29. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми, які повернулися із вимушеної міграції.
30. Використання арт-терапевтичних методик та технологій у соціальній роботі (категорія осіб – на вибір здобувача освіти).
31. Розробка та впровадження PR-технологій, спрямованих на залучення бізнесових кіл до реалізації соціальних ініціатив громади.
32. Соціальна допомога особам, які пережили травму чи втрату (зокрема, внаслідок стихійного лиха або війни)
33. Соціально-педагогічні проблеми роботи з дітьми, котрі стали сиротами внаслідок загибелі батьків або інших непередбачуваних обставин.
34. Проблеми попередження негативної професійної деформації соціального педагога/працівника.
35. Використання інтерактивних форм у просвітницько-профілактичній соціально-педагогічній діяльності.
36. Соціально-педагогічна робота з дітьми, котрі схильні до вживання психоактивних речовин.
37. Особливості роботи соціального працівника/фахівця із соціальної роботи з сім'ями, що мають дітей з відхиленнями в розвитку (в умовах територіальної громади)”
38. Соціальна адаптація внутрішньо переміщених сімей з дітьми

Х. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Архипова С. П. Майборода Г. Я. Підготовка науково-дослідних робіт із соціально-педагогічних дисциплін: навчально-методичні матеріали для студентів і керівників курсових (кваліфікаційних, дипломних і магістерських) робіт. Черкаси : Редакційно-видавничий відділ ЧНУ, 2006. 108 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Зацерковний В. І. Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
4. Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeksakademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>
5. Коломієць Л. І., Шульга Г. Б. Методичні рекомендації до написання курсових робіт студентами галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота. Вінниця, 2019. 42 с.
6. Методичні рекомендації до виконання наукових робіт (для студентів спеціальності 231 «Соціальна робота») / Упоряд.: А.М. Попович, О.П. Бартош, О.С. Повідайчик. Ужгород: УжНУ, 2019. 36 с.
7. Методичні рекомендації до написання та захисту курсових робіт для бакалаврів освітньо-професійної програми «Соціальна робота» спеціальності 231 Соціальна робота / укладачі В. А. Поліщук, Н. С. Олексюк. Тернопіль : ТНПУ, 2022. 27 с.
8. Національний стандарт України. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.
9. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
10. Палагнюк Ю. В., Сургова С. Ю. Методичні рекомендації для виконання магістерських робіт зі спеціальності 231 «Соціальна робота». Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 36 с.

11. Петрович В.С. Методичні вказівки до написання курсової роботи з теорії та технологій соціальної роботи для здобувачів освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота». *Соціальна робота* : навчально-методичне забезпечення ОПІ Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота освітнього ступеня Бакалавр / за заг. ред. С. Чернети, Н. Корпач. Луцьк : Волинськ.. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2022. С.773-784

12. Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8-%D0%A0%D0%B5%D0%B4-1.pdf

13. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII, редакція від 25.07.18. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

14. Proctor E. The Pursuit of Quality for Social Work Practice: Three Generations and Counting. *J Soc Social Work Res*, 8 (3): 335–353. DOI: 10.1086/693431

15. Sheppard R. (2020). *Social work theory and methods: The essentials*, Aotearoa New Zealand Social Work, 32 (1) <https://doi.org/10.11157/anzswj-vol32iss1id712>.

16. Suhail, M. (2021). *Social Work Practice in Industry: Scope and Functions*. Areas of Social Work Practice (pp. 211–220). Publisher: AlterNotes Press.